

רב"ט שריג (רוטנברג) ראובן

2304087

בן פנינה ומקס

נולד בכ"א ניסן תשי"ח 11.4.1958

התגייס לצה"ל בנובמבר 1976

שרת בפלחיי"ק

נפל בו אדר ב' תשל"ח 15.3.0978

בעת מילוי תפקידו.

ראובן שריג

בן חקס ופנינה רוטנברג. נולד ביום כ"א בניסן תשל"ח (11.4.1968) במושב וכשמלאו לו שש שנים חיו הראשונות עשה רוביק במושב בית-חנן. המשפחה עברה לראשון לציון בבית-הספר היסודי שבקיבוץ בית-העמק ובבית הספר האזורי "סולם צור". בבית הספר בלט להחלטתו להשלים את לימודי התיכונים בכוונת עצמו. הוא עשה זאת בכישרון רב ועמד בהצלחה רבה בבחינות הבגרות. בכיתה י' הצטרף לקורס במומחטיקה של הטכניון וסיימו בהצטיינות. אהבתו הייתה שמורה לארץ ישראל. נסיה, שיריה, אורחותיה ועמידה- כל אלה היו קרובים ללב. חלמו היה ארץ ישראל שעובדת את אדמתה וחייה את חייה היהודיים לה ולא המיוזבים אליה מתרבויות זרות. ולא רק בטיולים רבים, שערך ברחבי הארץ, גילה אהבתו זו. את חלומו ביקש גם להגשים בפועל, ובקידום ההתיישבות היהודית בגליל ראה את משימתו הראשונה. בכנס של בני משקים, תלמידי כיתות י"ב, ניסה להדביק את חבריו בהתלהבותו ולהקים תנועה להגשמת היעדים החשובים כל-כך לדעתו. חלמו, שהיה אז בגדר בלתי-יזע, קורם עור וגידים בימים אלה, כשכל תוכניותיו על מצפים, שומרים על אדמות המדינה ומאכלטים חברים הפועלים גם בעיירות הפיתוח, מתגשמות הלכה למעשה. במעשיו ניסה להיות דוגמה לעצמו ולאחרים. בזמן הלימודים לא חסך בימי עבודה בפרדס, ובעזרת עקשנות וקביעת סדר יום רשום ומדוקדק, שאפיין אותו גם בלימודים וגם בעולמו היה מזיגה של מעש ורוח. השירה שקרא וכתב- דמותו של אלתרמן ויצירתו- ובצידה שימת הדגש בערכי עבודה- משהו מן הגורדוניה- על אלה הייתה מושתתת אישיותו. "אדון האדמה הוא מי שמעבד אותה", טען. וכך גם דרש בקיבוץ. בשעות שבין עיסוקיו הרבים העלה על הכתב את רעיונותיו והגותו. "ואף על פי שיתמהמה/ בו יבוא/ החלום- אף על פי שאתם אומרים/ לא/ אני אומר/ הוא יבוא/ כי הוא כל כך פשוט/ החלום/ פשוט, יקומו אנשים ויגידו/ נכון- כולנו בני אדם/ זהו/ פשוט, לא?".

בנובמבר 1976 גויס רוביק לצה"ל והוצב לחיל הקשר. לאחר הטרומות השתלם בקורס אלחוטנים והיה לאלחוטן בגולני. הוא ויתר על קורס טיס כדי להישאר עם חבריו בגולני. גם בצבא, בין אימון לאימון, מצא לו רוביק פנאי לעלעל בספרי פילוסופיה, לטייל, להגדיר צמחים ולכתוב פרזזה ושירה, שבה כבר ניכרה התפתחות של בוגר... "שכן, אין חלום ואין רעיונות, ישנם רק אנשים והם כולם רק בני אנוש. לכל אדם חלומו שלו- לכל אדם רעיונו הפרטי בהחלט- כל כך שונה מגודל מעוצם הרעיון שאיננו כמובו". כשהיה בקורס מ"כים נתבקשו מתנדבים למה שכונה אחר כך "מבצע ליטני". רוביק לא היסס.

ביום ו' באדר ב' תשל"ח (15.3.1978), באזור דרום לבנון, בעצומו של הקרב נפגע ונהרג בעלות הנגמ"ש על מוקש. הובא למנוחת עולמים בבית העלמין שבקיבוץ בית העמק. השאיר אחריו הורים, אח ושתי אחיות.

במכתב תנחומים למשפחה השכולה ציין מפקד היחידה את "רצונו העז להצטרף למבצע. כישוריו המקצועיים המעולים אפשרו לו לקחת חלק בפרק חשוב זה בתולדות צה"ל. רוח התנדבות זו תשמש דוגמה גם בעתיד לחניכי קורס המ"כים בבית הספר." "אישיותו שבתה את ליבי", כתב מפקדו הישיר. "מחיצות של מרחק בין מפקד ופקוד נפלו כלא היו- בעיקר ב'אשמתו' של בנכם שידע כי הדרגות הן עניין של נוהל בלבד. הוא החשיב את הרמה האישית כמדד לקשרים ומערכות יחסים עם חבריו בגדוד."

"אדם שאוהב דברים, שרוצה להגיע להישגים, שמגדיר לעצמו מטרות ומעל לכל מבצע. ביצועיסט נלחם עם עצמו. מקשה על עצמו, לא שבע רצון, לא מניח ולא מזניח עד שמגיע. והוא הגיע. חיים רצופים אתגרים קטנים וגדולים שלא נרתע מפניהם"- דברים שכתבה בת- דודו.

מבצע ליטאני (מרס 1978)
 הפיגוע הרצחני בכביש החוף (אסון "אוטובוס הדמים") ב-11 במרס 1978, בו מצאו את מותם 35 ישראלים ו-71 נפצעו, היה שיא חדש בפעילות האלימה של ארגוני המחבלים. בעקבות הפיגוע החליטה ועדת השרים לענייני בטחון על מבצע יזום בהיקף נרחב בדרום לבנון, שמגמתו לפגוע במחבלים ובבסיסייהם, לאורך כל גבול הצפון ועד לעומק של כ-10 ק"מ בתוך שטח לבנון.
 כוח המשימה המזרחי במבצע "אבי החכמה" פעל בגיזרת מטולה-מרג' - עיון וכלל יחידות של חטיבת גולני בפיקוד אל"מ דורון רובין. המשימה העיקרית בשלב א' של המבצע הייתה חיסול מעוזי המחבלים בגזרת אל-ח'ים, והיא בוצעה על ידי לוחמי חטיבת גולני בתנועת מלקחיים מצפון ומדרום.
 גדוד "גדעון" יצא ברגל בניווט לילה קשה וארוך מהמושבה מטולה צפונה עד למבצר אל-ח'ים. גדוד "הבוקעים הראשון" נע על זחל"מים בליווי טנקים דרך המובלעת הנוצרית הגדולה ממטולה דרך אל קליעה ועד מרג'-עיון. המג"ד סא"ל מיון זיו (זלופ) עבר בדרכו דרך "מפקדת כוחות המיליציות הנוצריות", פגש את רס"ן חדאד וקיבל ידיעות מודיעיניות מעודכנות על היערכות המחבלים באזור. בו זמנית לפעולת שני הגדודים, שכבשו בקלות יחסית את הכפר והמבצר באל-ח'ים, נע גדוד "ברק" באותו ציר ממטולה למרג'-עיון במטרה לכבוש ולטהר את אל-עכוש, ושאר הכוח בפיקוד המג"ד כבש בשעה 4:30 את א-דהור. עוד באותו הלילה השלימה חטיבת גולני את משימותיה, ולוחמיה השתלטו על רשיא-אל-פח'ר ועל ג'סר-אל-חרדלה.

מבצע ליטני- המשימה

המשימה האופרטיבית של "מבצע ליטני" (שכונה תחילה בשם הקוד של התוכנית המבצעית "אבי חוכמה"), הייתה לפגוע בכל בסיסי המחבלים, במוצבים, בכפרים, במערות ובחורשות הסמוכים לגבול הצפון עד לטווח של 10 ק"מ. התוכנית, שהוכנה על-ידי הרמטכ"ל, רא"ל מרדכי גור, ואלוף פיקוד הצפון, אביגדור בן-גל, שמה לה למטרה לפגוע במחבלים עצמם, באמצעי הלחימה שלהם ובתשתית הלוגיסטית: מחנות, מאהלים, מחסני תחמושת, מתקנים ודרכים.
 הנחיית הדרג המדיני והצבאי הייתה לבצע את המשימה בזהירות מרבית, להימנע עד כמה שאפשר מאבידות בנפש, מפגיעה באוכלוסייה אזרחית ומהתנגשות עם הצבא הסורי. ההערכה הייתה, כי כוחות צה"ל ישהו בדרום לבנון כארבעה עד חמישה ימים בלבד.

אחד מן היעדים המרכזיים של המבצע קבע כי יש ליצור רציפות טריטוריאלית בין שלוש המובלעות הנוצריות: המערבית- בגזרת זרעית-אדמית; המרכזית- באזור הכפר רמיש; והמזרחית בגזרת מטולה עד מרג'-עיון, כדי ליצור "חגורת ביטחון" בשיתוף עם "המיליציות הנוצריות" של מיג'ור (רס"ן) חדאד.
 בשטח, שהותקף וטוהר בדרום לבנון במסגרת "מבצע ליטני", היו כ-4000 מחבלים, שהתבססו במערכים חפורים ומבוצרים בקו הקדמי בחלק מן הכפרים הלבנוניים (בנת-ג'וביל ומרון א-רס בגיזרה המרכזית, אל-ח'ים, הכפר והמבצר, רשיא-אל-פחר, א-דהור ואל-עכוש בגיזרה המזרחית), בחורשות ובמערות. נוסף לנשק קל, מקלעים ומרגמות היו בידי המחבלים תותחי נ"מ, נשק נ"ט, קטיושות, ג'יפים, זחל"מים ורכב משוריין מסוגים שונים.

קצרה • שדיפה • מערוכ • נפחיה • דיר כפא • נהא • טיר זבנה • כפר • בילה • עדיסה • ושגבעם • חולה • כנרה • ברוד • קרית • שכוונה • נאות • כורדכי • יפתח • עיטרון • מרון א-דס • רמות • נפתלי • דישון • בנינת גבל • מרון • ירוון • דמיש • דוב • ברעם • ריחניה • אלקוש • סאסא • ספסופה • דלתון • חצור • בית גן • צפת • כפת שנתא • בית גן • עין אלקאס • אמירים • שזור • זולתה • געדה • אליעזר • אילת-השחר • משמה • הירדן • חצור • בית גן • צפת • כפת שנתא • בית גן • עין אלקאס • אמירים • שזור

תמונות ילדות של ראובן

עם האחים וההורים

מכתב להורים ממפקדו של ראובן

16.3.78

הורים יקרים שלום!

לא נחפש - לא מוכן איך יכול להיות, שראובן אינו נוכח איתנו. נהוג לומר שבחו של אדם אחרי מותו, אך אין בדעתי לנהוג על פי נהוג זה ובפל זאת - רק שבחו - שבחכם אוכל לכתוב.

הכרתי את ראובן חכרות אישית וקרובה עקב אופי תפקידו כקשר במחלקת חקשר הגדודית. הזדמן לי לשוחח עימו פעמים הרבה ואף לטייל לפעמים בצוותא, אני כמפקד וחוא כקשר. אישיותו שבתה את ליבי. מחיצות של מרחק בין מפקד ומקוד נמלו כלא חיו - בעיקר באשמתו של בינכם שידע כי הדרגות הן עגין נוהלי בלבד והחשיב את הרמה האישית כמדד לקשרים ומערכות יחסים עם חבריו בגדוד. אדם מיוחד במינו חינו (קשה לי לכתוב "חיה"). לא פעם ראיתיו ישוב בשעות הערות של הלילה, ליד מכשירי הקשר הפועלים - ובלע ספרים ללא ספור. ספרי הגות, הסטוריה, טבע וידיעת הארץ או רומנים יפים. עקב חשדנות טבעית, שאלתיו אם קריאתו את ספר הפילוסופיה של יוס, תוך שהוא כותב במחברתו הערות ומעתיק קטעים מעניינים, הינה הכנה ללימודים בהמשך. תשובתו הכנה - כי הוא קורא להרחבת אופקיו בלבד והשיחה שניהלנו לאחר מכן, שכנעוני כי גידלתם בן לתפארת. התקנאתי בכס. עוד פעמים אין ספור ראיתיו באופיו הפנימי הנדיר. לא היה נושא שסבב אותנו, שלא ניסה להביט ולעיתים אף לרדת לעומקו. החל מבנית מערכת יחסים עם אנשים שונים בגדוד - חיילים פשוטים או קצין שהיה בעיניו כ"עבד כי ימלוך", דרך מציאת "שביל זהב" בהבאת לוחמים ומפקדים לרמה גבוהה של ביצוע וכלה באירגון ובנית מסגרות בצה"ל שתהינה פונקציונאליות ואפקטיביות ככל שאפשר.

מתאר לעצמי שלא אחדש לכם כי אהב לתור בארצנו - תכונה שבאה לידי ביטוי בכל מקום בו ישבנו והשאירה בי רגשי תסכול. כמה שראובן חווה בארצנו את נופה ואת יופיה יותר ממני ואני מבוגר ממנו כמעט בעשור.

חברותו עם יאיר, קצין המודיעין שלנו, יפתה בעיני מהרבה חברויות שהכרתי. חברות בין קצין וחייל. סמל היו לי לאופיו היפה בפשטותו יחד עם זה האריסטוקרטי והגאה - אופי אותו אתם עיצבתם או לפחות סיעתם בבנייתו.

ראובן לא פסח על בריאותו בגוף. למרות מבנהו - שזיכה אותו בכינוי "זקן קישוט" - נהג לרוץ למרחקים ארוכים - גם בלילות קרים וגשומים. אות היא לוחם התמדה ולחימה עיקשה.

הורים יקרים, למוד סבל ואובדן חברים אני וראובן הינו חבר-עמית נוסף בשרשרת ארוכה של בנים אשר בדמם שילמו את המחיר הכבד אותו ציחיתה לנו מציאות ארצנו ועמנו.

אין ניהומים אך בכל זאת - לו יהי וצדקת פעולותינו בלבנון תעמוד לעיניכם מנגד ותסייע לכם להתגבר על יגונכם הרב.

אתם איבדתם בן יקר ואנו איבדנו חבר אהוב וקצין לתפארת.

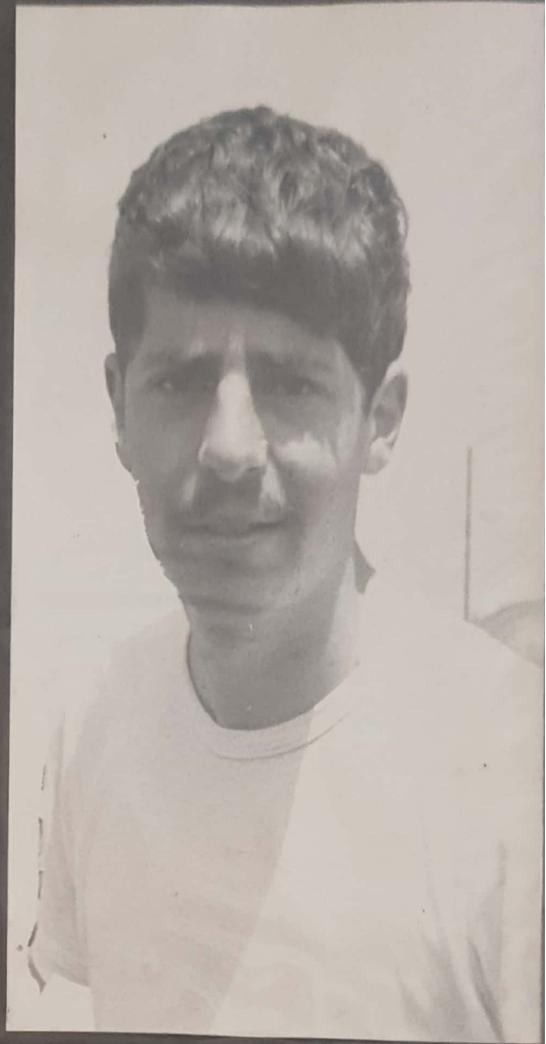
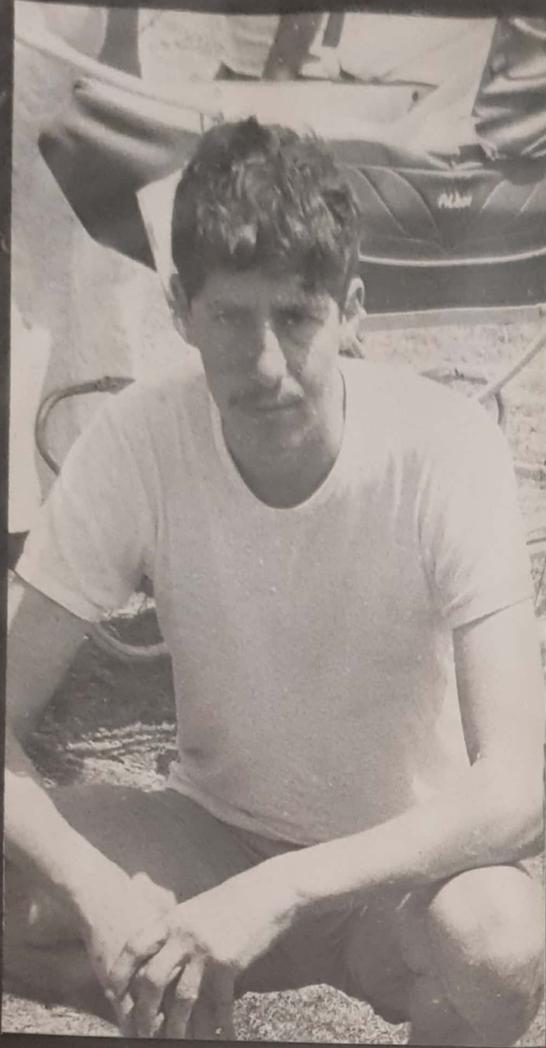
צר לי כי לא אוכל להפרד מראובן בדרכו האחרונה, אך מבטיח להגיע אליכם כשרק אוכל.

שאו ברכה וקבלו את השתתפותי בעבלכם - אבל כחלון
רס"ף ירון איתן

מכתב להורי ראובן מחברת משפחה

23.3 שבת

הלל ועודדו

ניסיתי חרבת פתיחות שמתחילות ברוביק, הכל נראה נדוש כל כך, חסל וכאילו נלקח מאחד הספרים ל"זכר", מקובל לכתוב מילים על אלו שאינם, ביחוד על חיילים שגפלו. כל מה שקשור ברוביק, אסור שיזיח כמו שמקובל משום שהוא היה סיפוס לא מקובל, לא כמו כולם לטוב או לרע, הוא חי עצמו וזוהי מה שמספיק מענין ומספיק רב גוני כדי לא לחזקק למורה דרך חברתי. שיכון את מעשיו ויוליד אותו לפי המקובל.

נראה לי שקצת קשה לסיפוסים מרובעים כמונו לתפוש את עצמת האי תלות שהיתה גלומה בו, או הרצון החזק שלפיו פעל, את חוסר ההגרפות עם הזרם, את הייחוד.

אדם שאהב דברים, שרוצה להגיע להשגים, שמגדיר לעצמו מטרות ומעל לכל מבצע. ביצועיסט. גילחם עם עצמו, לא שבע רצון, לא נעים לא מזניח עד שמגיע. והוא הגיעתיים רצופי אתגרים קטנים וגדולים שלא נרתע מהם.

לא חדרתי לעומקו, כמו ברוב ההכריות עם אנשים, מפחדים מהנוד והפנים - אולי לא רוצים להחשף, אולי כי אין מה לחשוף, אולי משום שבפנים יש חלל של אין. אצל רוביק היה וקשה להשתחרר מההרגשה של ההצמצמה של הפיספוס.

כשהיה בקודסים (בצבא) בסביבות ת"א היה בא לכאן, אוכל בתאבון מופגן. אדחה מאולתרת של אמא והינו ושבים במסבת, במקומות כמעט קבועים ומדברים. סתם. על סתם. דיבור למען הדיבור, להמת מהדיטבטאויות הבהירות שלו. מהמחשבה המאורגנת והמסודרת. בהיד שיחה בהיר מחשבה. היתה בו יכולת שכנוע. לפעמים הייתי מדגישה מתוסכלת, חסרת אונים נוכח כח השכנוע וההסברה שלו. הוא היה יכול לדבר על דברים לא מציאותיים ולשכנע בצדקתו, בראייתו של דבריו ואני הייתי נשארת חסרת תשובה, מקבלת בהכנעה.

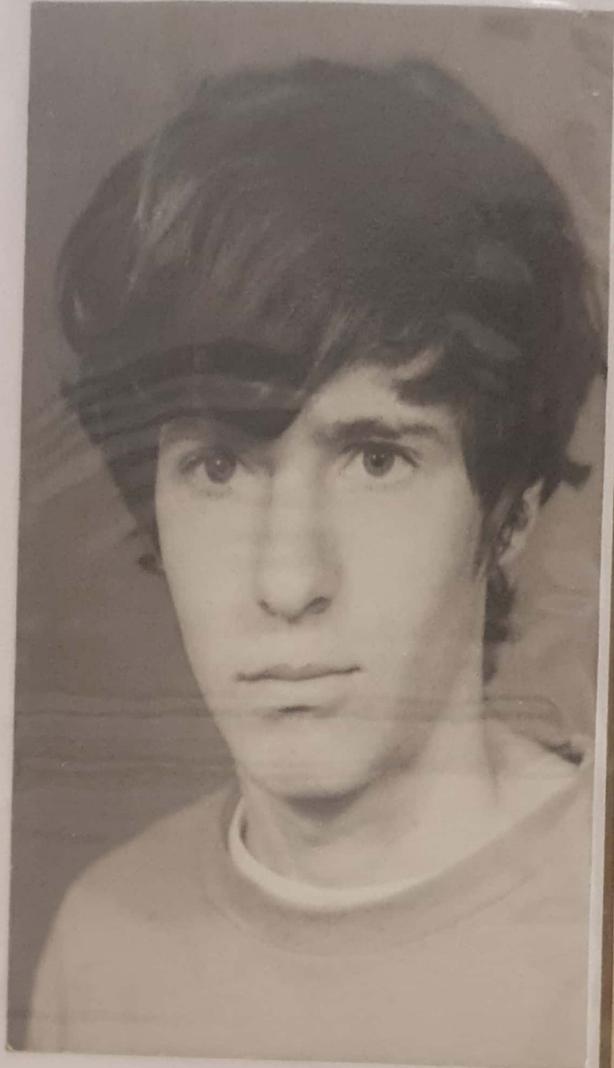
קשה לשלוט אנשים מיוחדים, תמיד מאשימים אותם בהפגנתיות יתר. תולים בהם את קולר הקטנות שלנו. קשה למתוח את זקו ולהבחין מאי אנחנו באמת קטנו מלהבין מתי אנחנו מתגוננים. רוביק מהג על פי דרכו המיוחדת, בעוז, בקור רוח, בלא התחשבות. הוא עשה מה שרצה ומה שחשב נכון. כשרצה בגיל 14 לצאת לטיולים לבד, לא עזר שכנועי, בקשות ואזהרות ולא כלום. אמר ועשה לא כדי להפגין אלא משום שאהב משום שידע מה הוא אהב, משום שהיה בטוח בעצמו. חזר

על עצמו בשביעית אותו תחליד ושוב לא נכנע, כי הוא היה אמיץ, כי
הוא לא פחד להיות בודד, להיות יחיד, לא להגור, כי לא היה לו
משעמם עם עצמו, כי הוא לא שיעמם אחרים, כשזיברתי איתו לא
הננבתי מבטים לשעון וחזמו עבר, היה מעניין,
הוא לא חקל על עצמו, הוא ידע להתעקש, לוארם, לראש, רצה
לחוציא 10 בבחינת חבורות, בנושאות הכין לעצמו סדר יום ספרים,
ללא מורים, ללא מורים, ללא ביה"ס, ללא משרד ויצוני, והוא הצליח.
לא השכלתי לחדור לרבדים שמתחת לפני האשפה וגם אלו שהאמינו
לא השלימו, מן גרעין עטוף קליפות רב צדדים, המון גוונים, אדם שאין
לו סוף. כתב שירים וכתב כתבים וקרא, וקרא ולא ידע שובע.
הייתי עם חיים ובתיה בחדר שלו בקיבוץ, מדפים עמוקים ספרים,
שירה, ספרות יפה ופילוסופיה. המון פילוסופיה. פילוסופיה קשה, שדורשת
התעמקות והקרבה של מחשבה. ספרים שיש להיות איתם, לא רק לפרוא
בהם, לעכל אותם, לחשוב ולהתמודד. חומר קשה שאם לא מתעניינים בו
על אמת, שאם לא חיים אותו, שאם לא נטרדים על ידו לא יכולים לו.
קשה לא להתפתות ולזנוח. צריך לנגח ולפצח את הכתוב, לרדת לעומקו
של מחשבות, לעומקם של החיים, לעומקו של העולם. אני נששתי לסובת
הרומנים, הוא התמודד, הוא התענין, הוא קרא והתרשם וכתב מרגיש
ורשם וחזר וחשב.

אולי היה מתפתח מבחינה פילוסופית. אולי היה סתב שירים. אולי
הכתבים שלו היו גודשים את המגרות ואולי היו דואים את, אבל היה לו
מה להגיד. הוא היה אדם חושב, אדם רגיש, אדם עצמאי. עצמאי בשכל,
עצמאי בחשיבה, עצמאי ברגש. עשה מה שרצה, אהב את מי שרצה. לא
קיבל תכתיבים, לא התנהג לפי המוסכמות - לא מתורבת ולא מבקת, לא
כמו כולם. כן עם עצמו ועם אחרים.

ניסיתי לא לכתוב גיבובי מילים, לא להכנס להגזמות, לא להפריז
ומעל לכל לא ליפות. לא רוביק אדם שצריך ליפות אותו, לא הוא שזקוק
לזה, לא הוא היה רוצה בזאת - ספק אם היה רוצה שיכתבו עליו, אבל
אני רשמתי רק מה שהרגשתי, לא מה שסיפר לי ולא מה ששמעתי. זבסח
אתם משערים לעצמכם שסיפורים עכשיו יש אין ספור. תעלזים ובדיחות
והאכמות מכל התקופות ומכל הגילים. סיפורים ששוחים להיות מסופרים,
שכדאי לשמוע אותם, ששופכים אור עליו, על רוביק, שעוד לא היה בן
20, אבל היה כל כך גדוש, כל כך מלא, כל כך אדם.
אני לא אכתוב אותם, לא עכשיו. לא אני, כאמור, לא הכדתי
אותו. לא חדרתי. רק מה שהרגשתי.

מיקי.

בשנת 1973 בהולדתה חמש עשרה חודשים
קיבלה באזור תל אביב

אמריקה על שם אביה חלק מחבריה
מדינת ישראל הקבוצה שבשלה 130

ארכיון חשיבות קבוצה
קבוצה של 130 חברים
קיבלה באזור שנה חמש חודשים
באזור, סקר את כל האדמות
את הישוב המקורית פרנסה.

עבודתה, זאת של כל החברים
עבודה קבוצתית, נאם משה

כיום, האמת מקבוצה הכוללת
חבריה יואב ק"מ קיבלה שכל

יחסים עם החברה "תקציב חשיבות תיכונה"

באזור קיימים קבוצים נוספים
מבנים האלה קבוצה נוספת חברה

שם "אש כחול" של יואב
בבנים אלה הם אמריקה חלק

התורה האמריקנית, הכוללת עם פה
היא חשיבות תיכונה

בא לי לכתוב שיר קינה למערה. שיר קינה למערה תפן - חיפשתי אותה
 בכל הסביבה די הרבה זמן, ונשארת כי אמרתי, שהיה בזבוז לרדת בלי
 לבקר בה. חיפשתי אותה כי זכרתי - את הפעם הראשונה שראיתיה. הפעם
 הראשונה שהייתי במערה נטיפים אמיתית אני זוכר או אולי שהיו
 זקיפים ונטיפים שלמים. הייתה ירידה שנראתה תלולה ומפחידה הייתה
 ברכונת של מטר על מטר בעומק מים של 10 ס"מ היה זקיף ענק מרשים
 ביופיו, והחברה אמרו שהוא הגדול בארץ. באתי עכשיו בפתחה היריונים
 וכולה ירוקת אצות הירידה לא הייתה תלולה ואף לא רצינית ברכה לא
 מצאתי. הזקיף הענק עדיין קיים מכוסה אצות קופסת סיגריות טיים
 תרמיל של כדור רובה, וקופסת שימורים צבאית. מצאתי מעט נטיפים
 ורובם שבורים והרבה כתובות על הקירות. כתובות של דו-קיום ואחווה -
 משה מעלול - ואחד סעיד. יורם שהיה באא/x/x ואחד פלאח - אולי
 הפכת לאגדה שנשברה ונותצה אולי - אבל בכל זאת - אני מזמין כל אחד
 לבכי בכי על שהיה ואיננו - אולי על אגדות שפרחו וברחו - ועם
 זאת תהא המערה בעזרת סידורים מתאימים אתר תיירות מושך אחד ממכלול
 האתרים שבסביבת תפן.

עליה מהמערה לדרך עפר המתחברת לדרך הראשית מסביב על שטח טרשי
 נטיעות ארניים וברושים של קק"ל. ואדי רחב המשמש כשטח אימונים
 של צה"ל בקצהו ע"י הכביש מזבלה והלאה דמויות ירי בתוכו טרסות.
 ניתן להכשרה במאמץ

צד שני של המחנה הצבאי על שטח טרשי למדי - זייתים
 המחנה הצבאי גדול ממה שחשבתי סוגר את הדרך הראשית של תפן - קרוי
 מחנה כישור - שעת מעבר 15

מטרותיה - התישבות. פעולה חברתית באזורי מצוקה

ארגון עצמי-התערבות בנושא המוסר

צורתה הקיבוצית של הברית

3 דרגות פעילות

אמצעים להפעלתה

א. זמן מלא

ב. פעילות קבועה חלקית

ג. פעילות ארעית חלקית

=====

אינה שייכת לקבוצת גיל מסויימת
וכן לא לקבוצת חברתית מסויימת
כל אדם שרצונו טוב יוכל להצטרף
ולפעול באחת מ-3 דרגות הפעילות

פעילות של מספר ימים בשבוע
בעיירות פיתוח בסביבה, וכן
בארגון עצמי של אזור בעזרה
לנקודות הישוב ועוד.

התישבות
=====

שורתה בעיקר "קומונות" קטנות המהוות
נקודות נוכחות + הכשרת שטח, וכן
בעקבות "פלוגות עבודה" אלו יבואו
ישובים מבוססים יותר, עיקר העיקרים -
נוכחות בכל מקום. צורת ההתישבות -
חקלאית - העשיתית - תיירותית. מעין

בי"ס שדה ועוד ===== פלוגות עבודה - יפעלו בענפי מלאכה שונים - כעין
פועלים שחורים. לקטיף פרי הדר לבנין לעבודות זולות - עקרונם - כיבוש
העבודה מחדש. יצירת אוירה שונה בקשר לסולם העדיפויות של הישראלי
הממוצע בעניני מיקום העבודה.

פעילות כללית
- כנסיים
סמינרים
טיולים לחבריה

שנת שירות לפעול להחדרת
הנושא בקרב העיוונים
גרעין מצומצם של מרכזים
מארגנים

ופעילים אחרים שיארגן את
ב' ויפעל בעצמו בהתישבות
וע"פ

גיוסים שונים (כספיים)
2. מבצעי ענק-נקיון
הפגנות וכו'??
3. טיולים ופיקניקים המוניים
+סמינרים וכו'

פעילות ערי פיתוח - א. עבודה במשפחות בעיקר מתנדבי ב' =====

ב. עבודה בקרב קבוצות גיל נמוכות - ש'ס

+ פיתוח אישי וזאת להפניית הקבוצה לאפיקים חיוביים - ארגון

טיולים והכרת הארץ, קריאת ספרים, סיפורים, שירים (עזרה בלימודים)

- ספורט ועוד. ג. פעילות בקרב שכבות בוגרות יותר - א' - ש'ס ועוד בני

נוער הסבת כנופיות וחברות שליליות לכיוון התקדמות חיובי

ומועיל - כנקיון העיירה, פעילות עצמית, ארגון פעילות משותף

בקרב גילאים נמוכים, עזרה למשפחות במצוקה, ועוד

=====
כסף - מפעלים המוניים + תרומות עד סכום מסויים + הצטנעות + עבודה
מימון
עם גופים מממנים שונים - כבי"ס מועצות אזוריות עיריות (ל-ג')

צורה - גוף ארגוני מצומצם - מרכזי הפועל כמתאם וכמארגן פעילות
ארצית

גופים אזוריים גם מקרב ב' הפועלים בקרב האזור והמארגנים

סניפי הנועה - כולל סמינרים טיולים פיקניקים ומבצעים מקומיים -

בקנה מידה גדול - בתאום עם גוף הארצי

- מתחלק למחלקת התישבות - פעולות באזורי פיתוח, פעילות עצמי ושונות.

תלמידי
בית
(110-13)

9/5/

סו"צ - פעילים סוג ב' - ג' (פעילות עיקרית - שלומי לבדוק בשיחה עם ש"ס שם

י"א - לפי נסיון - רצוי פעמיים בשבוע

- 2 סוגי עזרה - א. בלימודים. ב. טפול במשפחות -
- ילדים קטנים. ג. ארגון מבצעים חד פעמיים בשתוף עם ש"ס והחברה בשלומי - נקיון ג. פעולה משותפת -
- רצוי בקבוצות קטנות
- יעד

- לשאל בקשר לרעיונות שונים. ב. מידת העזרה שמוכנים להגיש בארגון כללי. ג. מידת פעילות שמוכנים לפעול ד. - רשימת שמות - רעיון משובע שנראה כבלתי אפשרי לבצוע
- אולי - אולם - המשוגעים יהיו אלה שישבו בצד - פאסיביים.

- ביקור מאוחר יותר? - חסרים חברה

תפן - חברה א' תמיכה מהמשק אירגון הנושא והחברה התישבות א'

ע"ח כנס ארגון בתי הספר והמוסדות באזור ארגון עצמי וכנסים בנושאים שונים

ב. שלומי, מעלות, נהריה, עכו, ישובים הקלאים נכשלים מבחינה תרבותית חברתית

- לבדוק - א. יש להניח שיהיו תגובות אי הסכמה - ע"י קצת דמגוגיה.

הגעתי למשלס. - כאותם ימי אחמול. גם המשלט שונה מאז. גם אני השתניתי ובכל זאת בא להפוס עט ולהתחיל לרשום -

זמית	קידה	צפרנית מצרית
מקור חסידה	לשון פר מצרית	טוריים
	זמזומית מצויה	צפרני התול
	קפת	צפרנית נפוחה(עפ"י המגדיר) רקפת
	נרקיס	כלנית
	עירית	לופית

(פיגם - לא פרח אך ממש נפוץ לעומת 1-2 שיחי פיגם לפני 6 שנים. עלתה בטוחי המחשבה כי אלו צאצאי אותם שיחים. ואם הריבוי מהיר כל כך יתכן והפיגם בנחל בית-העמק מקורו במושב עמקא. כפליט הרבות שכן התימנים מגדלים את הפיגם לצרכי רפואה עממית).
לע ארי גדולץ-ע"י הסיבוב ההתפצלות הראשונה.

- נץ חלב הררי
- צהבוני
- לחך
- רכפה
- סביון
- איריס א"י
- שקד
- ארכובית

כלנית סגולה - "שמורת כלנית"

- איכשהו יצא שהלכתי פחות או יותר באותו מסלול של לפני 6 שנים (כמה הרבה זמן!) והמשלט השתנה - פלישה רצינית של צמחי שדה, בסיבה גדולה בחפוצת הגיאופיטים. עצי האורן שבקטעים מסויימים כבר מתחילים לשלוט בשטח, צופים מאד ומפריעים להתפתחות כל צמחיה אחרת - כל זה חבל.

משהו לפברואר.

שוב אני כאן אחרי הפסקה ארוכה. כמעט חודש לפי נוסח הרישומה תקודמת. עברתי ברפרוף על הנאמר - יצא שרוב רובו מוקדש למרות שחורות ויאושים קטנים גם גדולים - והסיום פסיפי שכזה. ובכן גם כעת משום מה די נמאס. אך כרי להיות הוגן צריך לכתוב את האופטימי - שאותו חודש אחרון היה החודש הטוב ביותר מ-3 ומשהו חודשי הצבא. שבעיקר למרנו ואף שהלמודים לא תמיד היו מעניינים. אך תמיד יש לקלטם - הרי היה זה לא רע. כלל. אמנם רב הכושר ש"החסיפו" לנו ב"בזק" עף והתעופף, אך החיים עצמם נשתפרו במאור והצבא נראה מעט יותר נסבל משנראה קודם. אם עובר חלקו האחרון של דטומון זה בסימן סבירת אפשרויות - לא סירות, לא גולני, אלא קשר החייל הבלתי מלהיב. חייל "ג'ובניק" שכזה. אך עתה מעט יותר יודע וטבין. נפתחות לפני אפשרויות חדשות שהן בתוך אותו חייל מבוזזה. להיות מדריך בבה"ד 7 - ג'וב אישתי אך בכל זאת די קורץ - משהו כמו פעמים בשבוע "אפטר" - כמובן שלא לכל הצבא, אך להקופה של עד חצי שנה אין - זה - רע כלל - לטרוק הצבות, קונצרטים, ערים, הייס... לא אעמיד פנים קורץ. וקורט קצינים, אמנם עם חתימה לחצי שנה - אך תפקיד אחראי ודי מגוון, מה גם שעם הכל הוא די "פרפרני" או אולי יותר קורץ להגיע ללא - קורט של 9 חודשים בלי לחתום על דקה נוספת בצבא - חומר סודי וכנראה מעניין מאוד. אפילו סתם אלהוטן - לא לזמן ארוך מידי -. לא רע. והקורט עצמו עם כל היגון ^{והאנחה} סביל מהחלט סביל - יצאתי הביתה 3 שבחות רצופות אחת - שלא בעת יציאה מחלקתית. היו לי 2 אפטרס - אחד כ"צופר" אישי - ורק בשבת הרביעית הבאה עלינו - כנראה ומאוד נראה שאשאר - לא נורא כלל. והחבר'ה עצמם - חלקם ממש חבר'ה טובים, חמדריכים - גם הם מהחלט על הגובה - וככזו, כלל לא רע - כלל לא. - ובכן, עוד חודש וכמה ימים לגמר הקורס. אני מאמין שיהיו אלה ימים טובים, לפחות מקווה כך. // הצלחתי לגמור ספר, ספר ראשון בצבא עצמו (ולא חופשות וכו') - ג'ובי שב משדה הקרב - אין הספר מעיד על זמן רב מידי לבזבוז כאן במחנה, אך עובדה שהצלחתי וזה עוד סיבה לאופטימיות.

נושא לא טוב מפני שא. קשה להציג אותו. ב. זהו נושא שאיננו ניתן לביצוע.

סיפור (קצר)

ארתו עץ שאספר עליו גדל בדרך על גבול המדבר היה זה עץ עתיק ורבות עבר עליו במשך חייו ועל כך סיפורי. כשהיה צעיר - ישב ביער עבות על יד מעיין זך. אחר כך כשהגיע האדם למקום השתנה גורלו לכאורה אין האדם אלא יצור עלוב מראה רחלוש ואמנם בתחילה לגלגו עליו העצים אולם אט אט השתלט האדם על היער בתחילה נעלמו העצים החיצוניים אולם אחר כך כרת האדם את העצים הייותר פנימיים בתחילה בנה ~~הוא~~ בשולי היער ואח"כ באו המלחמות אלפי עצים מתו ובכלל זה חברו הטוב כל למען ריב טפשי על באר מים באמת חיה מוזרה סוף סוף בא שלום ועמו השקט אך מה זה רעש מוזר מה מה כך הארץ מתפתחת יש עיזים אך זו מגפה העיזים מכרסמות הכל אף אותו עץ עמד לידם סף הכליה אולם כח התחדשותו גבר על הכורת אולם גם העיזים עזבו סוף סוף את החורשה סוף סוף ננשטם לרריה שמחו העצים אולם לא המצאה חדשה רכבת ומה אוכלת הרכבת אם לא פחמי עץ הכורת עלה והחריב את החורשה אוי איזה זמנים מהעיזים אל הרכבת מן הפח אל הפחת נותר עץ בודד. הרוח שרקה בענפיו העבותים ועוברי אורח נחו בצלו ונהנו מהמעין אולם זו צרה הנה באו אנשים וסתמו המעין אם אין לנו מעין גם כאן לא יהיה מעין נו מה אפשר לעשות העיקר בא שלום מדינת ישראל קמה אולם לא לאורך ימים יום אחד בא דחפור זו חיה גדולה ורברבנית ועליו הכורת הדחפור התחיל לחפור מסביב לעץ מנורף בא וכאילו בהינף יד משך אנו העץ... אחוץ הגורל אותו כוונת הלא היא קק"ל ענה עשה כמובן עמד ונטע שתילי אורן זעירים במקום העץ אכן חיה מוזרה הומנו ספינס האדם המביין.

הארץ, טיול הוא חיים נורמליים, אסור לפחד מטיולים. להיפך, צריך לסיכום ישובים רבים וטיולים פירושים נוכחות, ונוכחות פירושה הגנו נורמליים.

קריה שמונה - 18 מעלות - 726 ???

חוליות מחבלים: כשבוע לפני מקרה מעלות, ביום המקרה באיזור קריה שמונה, חדרו מחבלים והצליחו לחזור. מאז ועד עתה - שמועות על מחבלים כנראה חזירי בר? כיום - יותר מחוליה אחת "מספר חוליות" באיזור הגליל המערבי. במשך 8-6 שומרים ללילה (20 שומרים לפי 8,8,4 במשך הלילה) שומר לבתי הילדים ביום. למספר הבנים נשק גם בשעות היום - דפי בטחון לא לעזוב את המשק בלילה. להמנע מירידה לכביש לשם חפיסת טרמפ או מוניה, לנעול את הבתים, אין לאפשר לילדים לשהות באיזור בתי הילדים בין השעות 17.00 - 19.00 ועוד. בית ספר - 5 חיילים שומרים + אחד מגשר הזיו + מורים עם נשק + 2 תלמידים ללא נשק. דפי בטחון למקרי הפגזה, חפץ השוד, טריצה לבית ספר.

מצב בטחוני מזופת והשאלה: כל אמצעי הבטחון האם הם מספיקים, או שהם מוגזמים? איך אפשר להסתדר במצב כזה? איך לחזור לתנאים "הנורמליים"?

- נדמה לי שהפיכת כל ישוב למבצר קטן, שאיסור טיולים באיזורים מסויימים, סגירת כבישים בלילה והסתגרות בתחומי הישוב "המוגן" הם חופעות מסוכנות. אין ספק שיש ללהום במחבלים - ע"י הפצצות של מחנות פליטים? - לדעתי צריך להקים יחידה לא צבאית למלחמה במחבלים. אך יש לצמצם את אמצעי הבטחון בתחומי הישובים בארץ. אחת המטרות של מלחמת גרילה היא יצירת פחד פסיכולוגי מפני אירגוני הגרילה, פחד שיסגור את האויב במבצרו - ישוביו, אם יווצר מצב שבו תהיה הסתגרות של אזרחי הארץ בביתם יוכלו אירגוני החבלה לשלוט בשטחים הלא מיושבים או בשטחי החקלאות והתעשייה בלילות - זהו צעד ראשון לקראת השמדה פיזית של המדינה, אסור לתת למחבלים הזדמנות להשתלט על איזורים אלו, ומצד שני אסור לדעתי ליצור פס ריק ברוחב של 20-30 ק"מ בכדי להצליח להתגבר על המצב בעת האחרונה יש לקיים שמירה מצומצמת בישובים ובמרכזי האוכלוסין, אך מצד שני יש לזכור שהישובים הם ההגנה, ישוב ללא שמירה עדיף על פס ריק עם שמירה ובלי ישובים. ישובים רבים פירושם הגנה רבה, השתלטות על "האיזורים המתים", הגנה על מרכזי האוכלוסין - יש להקים ישובים לאורך הגבול ו"בשטחים המתים" בתוך הארץ, הקמת 25-30 ישובים תוך שנה בתחומי הקו הירוק, ביהודה ושומרון בגולן ובסיני. אין להסס ולהפסיק טיולים. טיול פירושו נוכחות, טיול הוא הכרת הארץ, טיול הוא אהבת הארץ, טיול הוא חיים נורמליים, אסור לפחד מטיולים. להיפך, צריך להרבות בהם - לטיכוס ישובים רבים וטיולים פירושם נוכחות, ונוכחות פירושה הגנה, הגנה וחיים נורמליים.

1975 כיחה י"א.

ואף על פי שיתמהמה

בוא יבוא

החלום -

ואף על פי שאתם אומרים

לא!

אני אומר

הוא יבוא

כי הוא כל כך פשוט

החלום.

פשוט יקומו אנשים ויגידו

נכון - כולנו בני-אדם,

וזהו

פשוט - לא?

1975 כיחח י"א

אדם יחיד עמל בשדה

זקן כסוף ומקומט

באדמת טרשים מסקל ומידה

אבנים

אדם בודד עומד בשממה

אלוהים

ואני עברתי. - כתמיד

ואני הרהרתי... כתמיד

למה? באלף מקרים זקן יחיד

כמה? בשלף ירים אבנים

אולי הוא אותו אחד...

זקן ערבי

איש עמל - - יחיד ומיוחד

מנסה לחרוש שדה טרשים

האיך לו ראש או הוא בן אלוהים.

אוחיות מפזרות

שורות קצרות -

רצוח למאונך

ברוחים - בצורה לא ישרה

כך

נוצר לו שיר?

- קשה לדעת האם הפילוסופיה של הדת היהודית ושל דתות בכלל, היא פילוסופיה נכונה, או במילים אחרות, האם דרשן החיים שמציעה דת נכונה ובריאה, או האם הפילוסופיה הזאת שלילית או שאינה מעלה ואינה מורידה. אבל דבר אחד אסור לעשות, אין להתעלם מהפילוסופיה הזאת. אין לבטלה ואין לזלזל בה.

לכל דת המחשבות שלה הרעיונות שלה ואורח החיים והתנהגות מסויימים המיוחדים לה. כל המחשבות והרעיונות המופיעים בדת מסויימת הם מחשבות ורעיונות שנקבעו בעבר ואינם ניתנים לשינוי וקרקור (אם כי יכול להווצר מצב שבו אורח החיים ישתנה במרוצת הדורות) אדם דתי אינו צריך לחשוב, חשבו בשבילו אחרים - יוצרי הדת הם נחננו לו דרך חיים ואמת מסויימת. במילה "לחשוב" אינני מתכוון חס וחלילה לכל מחשבה ולכל רעיון ולכל אידאה - "מחשבות" - הם דבר מסויים מאד - ההיה עצמית - מי אני? מה אני? למה אני? אני והחברה? אני והעולם? הנצח? הצדק והאמת? לאדם הדתי פותרת הדת את השאלות האלו, על ידי קביעה דפוסי מחשבה והתנהגות מסויימים מתווה הדת דרך מסויימת, דרך שבה יצעד המאמין.

הדת היהודית היא דת חצויה - היא מחולקת ל-2 הדת לאדם הפשוט והדת לאדם החושב - כל תרי"ג המצוות ניתנו לאדם הפשוט - הוא קיבל חוקים או צווים מסויימים שעליו למלא ללא הקירור וללא בדיקה ואם לא ימלא האדם את הצווים האלה הרי הוא מועמד לעונש. הדת לאדם הרגיל נוחנת לו דפוסי חיים מרסנת את יצריו ותאוותיו הלא מבוקרים ומכניסה את האדם הזה לתוך המסגרת הנוקשה של הוקיה.

לאדם החושב נוחנת הדת דפוסי מחשבה, רעיונות מסויימים שיעשרו לו בפחרון שאלותיו הפנימיות היא מראה לו את הצדק הפנימי שלה, אותו צדק המבוצע בצורה אכזרית ונוקשה במצוותיה זהו צדק אחד ויחיד, צדק שיכול להוציא את האדם מהחלבטותיו ולתת לו כיוון מחשבה חדש - הדת אומרת לאדם החושב - אתה מחלבט - הנה ראה ניתנים לך כאן צדק מסויים, אמת מסויימת, רעיונות מסויימים, דפוסי מחשבה מסויימים - אתה מחלבט - אין דבר זה טבעי - קרא את ספר קהלת וראה - גם אנחנו החלבטנו ובכל זאת הגענו לאותם רעיונות, למסקנות מסויימות. החלבט והגע לפחרון - מצא לך דרך חיים.

אחה יודע חשבתי שזה יהיה יותר טוב
לא מותח - לא מרחק. חשבתי פשוט על בית, כזה בין עצים
לא גדול, אבל כזה מרווח, חשבתי שהרוח תשרוק בידידות
לא תאושש, אבל כזו חרישית, חשבתי שהיא תהיה כזאתי
לא ממש, אבל לפחות במידה.
אחה יודע - איך הם אומרים - האשליה נגוזו. איך הם אומרים -
זו צרה שלך. אמרתי להם - השמעו בכל זאת -
והם צחקו ואמרו בידידות - הם אמרו - קורה... מתבגרים...
ורציתי לזעוק ולאמר להם - אבל זה לא זה - ו - באמת תאמינו...
ורציתי לזעוק ולאמר להם - אבל זה לא זה - ו - באמת תאמינו...
הם מחייכים וטופחים על שכמי.
אחה יודע - פשוט זה נמאס, מקבל - האשליה נגוזו
חבין פקחתי עיניים
הראה ניסיתי באמת שניסיתי לחמתי בכל הרצינות
אבל אני חוטב שעכשיו הבעיה היא
איך לסגור שוב את העיניים

ראובן ר. 18/3/75

כוונת המשורר הייתה לנטות, לפי מיטב דעתי כמבקר
זה לא זה אבל מוטב באמת לסגור את העיניים.

אז למה את קשוחה כך כך עם חיוך מתחבא או גלוי -
זה תלוי רבותי, זה תלוי,
מגובה מטר המישים ובמנו, מתנשאת למלך -
כמעט שהצלחת - אבל לא -
כל מקודה שלך היא כעין בקשה או חיוך -
טוב בסדר, אז משום שאה רוצה -
אבל לא כעין מקודה, לא כעין מקודה
- אבל למה את קשוחה כל כך
אגב - מה שמך המדריכה.

ערבי - עברי אך אוחיות שהחליפו מיקומן
ומשום כך המלחמות, שפיכת הדם, שנאה ומרי
לעיתים אתה תוהה אם בשל שתי אוחיות
מהחלפות כדאיה כל אותה המלחמה.

- אנשים אחים אנו -

אפילו לא תרצו

אפילו תכחשו

... אנשים אחים.

רק האמיץ הרוצה רק הוא יבחר לכם את זאת
- אנשים אחים - ובכוח יכריחכם להכיר.

לכל המשנחה שלום רב !

שבת היום ומשמעו: השבת בצבא ידועה לכל - שינה, שינה שינה... ובינן כל אלה מסדרים איוחות כמה תורניות שאין להתחמק מהן - זהו פחות או יותר - אה - גם יתיבת מכתבים כמובן. דבר חדש אצלי - כפי שידוע לכם...

עכשיו כמה ציוני רקע. השעה 10:50 בחוץ עננים, אך לא גשם - בוץ, לכלוך החברה רובם בחוץ, ורק 3 יושבים בחדר ומפריעים לי לכתוב, מדברים - רוצים להוציא טרנזיסטור, מקללים ממלמלים, קוראים עתון. החדר עצמו מבורדק למדי - מלוכלך למהדרין. מלא בוץ, שקי שינה על המיטות, עתונים מתגלגלים, כל החגיגה הזו תגמר מחר, ושוב נחזור אל חוסר השינה הרגיל. (יום רביעי - לא ישנתי, יום חמישי ישנתי שעב...)
אל הטירטורים, אל ה-לשנב בבוץ.

השבוע שחלף - חלקו הראשון של אימון הפרט, את שקרה עד יום שלישי אתם יודעים. יום רביעי הגעתי לרמבט מוקדם מספיק והצלחתי להשיג את התור השני ! - ב-900 הגיע הרופא וב-930 נכנסתי אליו לבדיקה שהיתה יותר בדיחה ממהשו אחר - הרופא כתב פתק לרופא הבסיס - הנ"ל מוזמן לביקורת ב-1/1 וייתייצב בתאריך זה לבדיקה - עד אז יהיה על תקן ב' וימלא כל שהוא מסוגל לעשות - ^{זה} אפילו לא נגיעה אחת ברגל - טוב אז חזרתי לבסיס והצטרפתי לחבר'ה לסידרה - לא קשה מדי, אך חסרת שינה לחלוטין - כשאני משתדל לעשות הכל בתקווה שמצב הרגל ישתנה או ישתפר או יחמיר - שיהיו מוכרחים לבדוק אותי. עיקרה של הסדרה - כמובן לכלוך בבוץ - אך אני דווקא די מחבב נושא זה בהשוואה למה שקרה לנו לפני הסידרה, שכך אפילו הטירטורים בסידרה נחמדים יותר - כמו בניית גלעד של 3 מטר גובה - עלינו

עבדנו לילה שלם, כיוחצי החברה בערך נרדמים בעמידה, או תוך כדי איסוף אבנים (אחד נרדם בזסדר, איבד את שיווי משקלו ואף אל הבוץ - הכל תחת עינו החצי עצומה של המ"מ (סוף סוף גם הוא עייף !) או מחלקה אחרת שקיבלה פקודה לטפס על העצים ולצייץ כמו ציפורים, עונש על "ציוץ" במשטר לילה - בידור ! כמובן שהגשם והבוץ ביחד עם הקור קצת הפריעו אך גם זה אינו נורא - בעיקר מנקודת מבטי הנוכחית - יושב על שק השינה וכתב.. אך האמת שבעיקרו היה זה שבוע נחמד "על באמת" - ואנו צופים קצת בחשש אל השבוע השני של הטידורה, שכך השמועות מספרות שיהיה קצת פחות חביב.

בנוגע לנושא - קשר - גולנדי - נראה די סופי שנשארתי בקשר, היום אכתוב בקשה לראיון מ"פ בנושא, כך שאדע סופית מה שקורה והיכך אני נמצא - רק בתחילת השבוע הבא - נקווה... נאמר לי שקשר עוברים לקורס קשר בסוף השבוע הבא - כך שאם שובצתי לקשר הרי שאגיע "אם ירצה השם" למשק לשישי-שבת ואח"כ אצא לקראת ההמשך האפל - אני בינתיים מחפש דרכים לא להגיע למקום - לותנדב למשל לקורס טייס...

היט מתחילה לזייף והדבר מרגיז ומפריע להתרכז בכתיבה -

א: מצב הרוח - כשהגיע אלי מכתבכם די הייתי מוכן אליו (הרי הייתי יומיים ק דם בבית) - בכל אופן נראה שדיכיתם אותי הרבה יותר ממה שהייתי. ¹¹³⁶ ~~כדמך~~ ¹¹⁰⁰ ~~אוי~~ איני טוען כדור בודד ברובה - ואף שמצב הרוח אינו בדיוק ~~קצת~~ ~~סדרות~~ "אך גם לא - "תהום האבדון" - כך שאני די בסדר, מחזיק מעמד ולומד להשלים עם הגורל - אותה השלמה שהצבא מלמד אותנו, ואותה יוזמה עצמית של פעולותינו, שהיא חשובה ומקודשת כל-כך בחיים האזרחיים הרי שכמעט ואינה קיימת בצבא - וברגע שבו הסתגלת למצב זה - הפכת חייל, לא שהסתגלתי יותר מדי, אך יותר ויותר אני משלים ~~אם~~ המצב גם אם חורק שיניים.

נבאו הוריו של אחד הח' דח - איזה יופי בית בתוך הצבא - נהדר, ובכל
זאת אתם אל תבואו - ג'ט, בוע ובעיקר זה שאף אם תבואו - הטסגרת הצבאית
חלק עלי, ולימד אותי טקס החשבעה - כמה גרוע להפגש עם הוריס בתוך
המסגרת).

ובכך - סה"כ החשלמה חזו אינה גרועה כל עיקר אם הצלחת לשמור על שיקול
הדעת, עליך עצמך - בפנים, מתחת למסורה המדיס האומר - כאן חייל !
כשהמונח חייל מתייחס אל יצור לא מזוהה, מטושטש - אחיד, עצם העובדה
שאדם יכול להראות כלפי חוץ בדמות זו ולהשאר אדם בפנים - היא הישג
של לא נשברתי - לדעתי. וליתר דיוק - אני משלים עם הגורל - אך מנסה
לשנותו - נשמע סותר אך איך זה בדיוק כך.

ובכלל - עכשיו שבת ושבת היא כמאמר המשורר) הנה לא רק לניר מותר לצטט
ארתו -

דפקו על הדלת שמחת עני :

כי חכה לה האיש עד עת

ותישא כינוריה שמחת עניים

ודשמח בה עני כמת...

ובלילה בלילה שדוד ונזוף

חלמה על מצע הקש

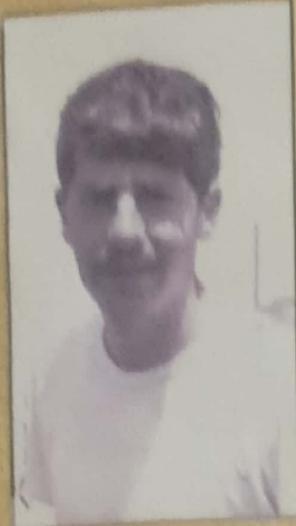
- שיר השבת שבת המלכה.

טוב נדמה שאיך הרבה מה להוסיף עד שבת הבאה, בה נפגש בבית אני מקורה -
אמנם איני מאמין כי בחדר האוכל החדש, בכל מקרה תוכלו כבר לתת בידי
איגרת הזמנה לערב פתיחת חדר האוכל - לחג המשק לעוד משהו ?

נשאר לקוות ששלומכם כולכם טוב, שאיריס מחלימה מן החזירים (ניר מה
פתאום כתבת - "איריס חלתה כמו שקיוות") שלילך כבר בכושר מלא, אף
שואיתי כי די נוח לה להשאר על תקן חולה, שניר לא הצליח למצוא תירוץ
להשתמטות נוספת מביה"ס, או לקוות שכך הצליח - לפי בחירתך ניר. שאבא
בילה עוד איזה שלושה - ארבעה ימים ~~בבית~~^{בבית} עם בוריס (חיפוש מפעל כמובן-)
טאמא תצליח למצוא זמן למעט חופש בעונה המתה של הנרי (יודע אני כי
תאמרי שאיך בנרי עוננו מתה) שכולם כולם בכי טוב - זהו.
(עכשיר למכתב זל סבא וסבתא) -

שלום ממני -

רב"ט שריג (רוטנברג) ראובן (רוביק) ז"ל

בן פנינה ומקס רוטנברג

נולד במושב בית חנן

כ"א ניסן תשי"ח, 11/4/1958

גויס בנובמבר 1976

נפל בדרום לבנון במבצע ליטני

ו' אדר ב' תשל"ח 15/3/78

שרת בחטיבת גולני

נקבר בקיבוץ בית העמק

קורות חיים

"אני מעריץ את כל סרטי המתח, את כל ספרות המתח, את כל הסיפורים האלה. בכולם ישנה התרחשות, ישנה פעילות, מתח, עוצמה, אבל זו אינה האמת, ואני אכתוב את האמת. לא את כל האמת, לא רק את האמת, אבל בעיקר את האמת."*

רוביק נולד במושב בית חנן. שנות חייו הראשונות חרטו בליבו עגלגלות גבעות של כורכר, מחויבות של עמל למלאכתו, התמדה של מגלה עולם לפרטים הקטנים, ואהבה מתפרצת וכובשת סוחפת ומשכרת של פריחת פרדסים.

בגיל שש עבר עם משפחתו לקיבוץ בית העמק, בו התחנך וגדל עד גיוסו לצה"ל. למד בביה"ס היסודי שבקיבוץ, ובביה"ס התיכון האזורי "סולם צור". בכיתה י' עזב את ביה"ס וסיים את בחינות הבגרות בהצלחה רבה תוך למידה עצמית המשלבת עבודה חקלאית בקיבוץ. רוביק התבלט כילד מיוחד, מוכשר מאוד, אינדבידואליסט ביקורתי, הצמא לחברה קרובה, לשותפות.

בגיל צעיר החל לטייל, תחילה עם משפחתו ובהמשך לבדו. טיולים בהם למד להכיר את הארץ - את נופיה, את הגרים בה והעובדים אותה.

הטיולים היו עבורו מסע של התמודדות עצמית והתבוננות בעולם: הוא טייל בגליל בסבכי החורש שבו, בכרמי הזיתים הדבוקים לשיפולי הריו ומשדרים הוד של נצח; הוא אהב את הטרסות, את רגבי האדמה, את ריחו של הגשם המרווה את צימאונה; ובמיוחד אהב את החיים ממנה ומכבדים במתינותם אותה - את הרועים המוליכים בה עדרים, את המוסקים לביתם זית, ואת החורשים בה תלם. הוא טייל בסיני, נמשך אל עוצמת המצוקים המדברית, נמשך אל אין-סוף המרחב הניבט מפסגותיה, אל בדידות האדם נוכח האלוהים השקט כלכך, ושוב, גם כאן, אל הבדוי היודע להיות כלכך שייך.

"בגמר כל טיול יש הרגשת סיפוק, רצון לחזור לחברת בני האדם וניצוצות של רצון להמשיך ולא לשוב עדיין... להמשיך לצעוד בודד, לחשוב ולנסות למצוא פתרון שלעולם לא ימצא - פתרון חידת האדם, הבנת עצמו והבנת חברת האדם... להינתק מהמציאות ולבחון את המציאות כדי ליצור מציאות חדשה, שונה וטובה יותר."

רוביק אהב את הארץ - את נופיה, את שיריה, את אורחותיה; הוא חלם על ארץ העובדת את אדמתה, וחיה את חייה הייחודיים (ולא מיובאים מן החוץ). מכאן הוא כאב את התפוררותה, את דלדול רוחה החלוצית, את הוויתור על העבודה העצמית, ווויתור על התרבות העברית, והכניעה לחיים רדודים הרואים לקרוב בלבד ורצים אחר הנוצץ.

"הגיע הרגע לנוע." הוא כתב בקטע אותו כינה "מאגדות החורבן": "תחילה די היה בציבור הקטן יחסית, ובטחנו בבאים אחרינו - שילכו ויבואו ויעשו את דרכנו.. נענו בשביל די תלול אך ברור להפליא. יתכן שברור רק משום שידענו כי היה נחוץ שיהיה; והשביל נפתל וטרוש וזורם בתלילות לפסגה, שלא ראינוה אך ידענו כי היא קיימת. והשביל, עם שטיפס ועלה,

היה לצר יותר עד שנעלם ונותר רק נתיב לבבנו. ועלינו בהר, ונגמר המדרון התלול, ובאנו אל הצוקים האפורים המאיימים בטרופי.

אז קמו מבינו ואמרו: "נחפש לנו דרך אחרת, 'שפיה', עבירה, שהרי שיגעון הוא להתנפץ בצורים". ואנו שתקנו חרקנו שיניים, לא הפנינו מבט, כי ידענו שאין לנו דרך אחרת (לידע גם ההם שהלכו כביכול לחפש...). והמשכנו..."

רביק כתב לעצמו - יומנים, שירים רשימות - קטעי דברים בהם רקם את המתח שבין האדם העומד נפעם נוכח העולם, ובין עמדת המבקר החברתי ולא פחות מכך המבקר העצמי: "כרגיל החיפוש הוא אחר המבריק, הנוצץ, העליון. לעיתים אחר המושלם. ובמצב קטלני - קטלית המושלם. יריקה על האמת האובייקטיבית. אך כך או כך עתה אני עייף. לא עייפות רגעית, לא מצב רוח רע - סתם עייף. והעייפות גוררת עמה את החולשה - בת זוגה הקבועה. והחולשה היא העליבות, היא המצב בו מבקשים האנשים את החוס. וזה שקרה לי - אני מחפש את החוס. לא החוס המבריק. לא החוס המושלם - לא אהבה בת אלמוות ולא אהבה של שלמות. סתם אהבה. חוס אנושי של בשר ודם. זה מעיד על חולשה - זה נכון. זה האסון הנורא ביותר של כל יצור חושב. אך - אין להתמרד. הרצון כופה את האדם. ונכון שנורא להיות בשר ודם, אך אי אפשר להתכחש לעובדה המרגיזה הזו. האדם מחפש חמימות - ממש מבחיל. אך ככה זה, תאמר - לעידוד כמובן - 'אל דאגה זה יעבור'. הלוואי שלא!"

מעט לפני הגיוס לצה"ל החליט רביק לעברת את שם המשפחה, ושינה את שמו מרוטנברג לשריג. בנובמבר 1976 גויס לצה"ל והוצב לחיל-הקשר. לאחר טירונות בגולני השתלם בקורס אלחוטנים והיה לאלחוטן בגולני. תקופה זאת הייתה עבורו התמודדות עם גבולות המסגרת הצבאית, עם דרישותיה הפיזיות, ועם ההיררכיות שבה. במהלך הטירונות הוא סבל משברי מאמץ, והיה בבדיקות ברמב"ם: "אמא, תבורכי על תפוחי העץ שהכנסת לתיק ללא ידיעתך ובניגוד לרצוני. אילו הייתי מוצאם בזמן, ודאי היו הופכים לעוד אחד מהחיכוכים הרגילים, אך למזלנו לא מצאתים, ורק כשהגעתי לרמב"ם הצצתי בתיק, וטעמתי כמובן - - - ושוב צדקת את, ואני הטועה, ואני הרע. הייתי רעב ושבעתי. גם רציתי במשהו מהבית, וזכיתי. ונוסף על מתק התפוח, מתק הרגשה והידיעה כי אי-שם רחוק-קרוב חושבים עלי, דואגים לי, משתתפים בחיי. רגש הבדד המתנשא, הזועם, המר, בעל כורחי מתחלף בידיעה ובמחשבה, כי קיימת חברה, קיימת קבוצת אנשים, שהם טובים זה אל זה, ודואגים זה לזה, ואותה התנשאות הבודד, שהיא כולה 'אני', מתחלפת בחיוך הקטנטן של 'אנחנו'."

כשהיה בקורס מ"כים ביקשו אלחוטנים מתנדבים למה שכונה אח"כ "מבצע ליטני". רביק התנדב.

עם כניסת צה"ל ללבנון, אור ליום ו' אדר ב' תשל"ח, עלה הנגמ"ש בו נסע על מטען צד ורביק נהרג במקום. הוא הובא למנוחת עולמים בבית העלמין שבקיבוץ בית-העמק.

"אישיותו שבתה את ליבי" - כתב מפקדו הישיר - "מחיצות של מרחק בין מפקד ופקוד נפלו כלא היו - בעיקר ב'אשמתו' של בנכם שידע כי הדרגות הן עניין של נוהל בלבד. הוא החשיב את הרמה האישית כמדד לקשרים ומערכות יחסים עם חבריו לגדוד". "אדם שאוהב דברים. שרוצה להגיע להישגים, שמגדיר לעצמו מטרות, לא מניח ולא מזניח עד שמגיע. והוא הגיע. חיים רצופים אתגרים קטנים וגדולים שלא נרתע מפניהם" - כתבה בת-דודתו.

הוא השאיר אחריו הורים, אח, שתי אחיות, ועולם מלא של חלומות...

"..מכל היאושם הגדולים והקטנים מכל האכזבות והדכאוונות, כל שנשאר הוא רק סביון חיוכי וצוהל, סביון אביב של שמש חורפית בין גשם לבוץ, ואלפי נבטים בסמפונויית הירוק הרך המתפרצת. עוד כמה שלוליות בוץ, ודי. ורק בשולי התמונה כיתת חיילים 'בהיכון להקשב' - כתב.

(*) הקטעים המודגשים לקוחים מעיזבון של רביק. חלקם מתוך "כותב בעיניים פקוחות - דפים מן העיזבון", ראובן שריג. הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1988.